

## Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,  
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

*Tehilliem 29:11*

---

Sjabbat HaGadol/Tsav, 12 april 2025/ 14 nisan 5785

Wajikra/Leviticus 8: 1 – 36; Tanach blz. 210-212.

Haftara: Maleachi 3:4-24; Tanach blz. 1232-1234.

Vertaler: Channa Kistemaker

Coördinatie: Harry Polak

Commentaar: ***rabbijn Matthew Berkowitz, was directeur van Israel Programs for The Jewish Theological Seminary of America***

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Use the link to read the original text in English.

---

## Het eeuwige vuur der vrijheid aanwakkeren

Naarmate het Pesachfeest nadert, nemen de huiselijke opwinden en het drama toe. Deze verwachting wordt volmaakt weerspiegeld in de sidra Tsav. De Tora-lezing van deze week borduurt voort op het thema van offeranden dat centraal staat in het boek Wajikra. De sidra opent met een beschrijving van de details van het brandoffer dat *ola* genoemd wordt. Wajikra 6: 2-6 schrijft ons voor: "Het brandoffer moet de hele nacht op het altaar blijven branden, het vuur op het altaar mag niet doven. Bij het aanbreken van de ochtend moet de priester, gekleed in een linnen gewaad met daaronder een linnen broek (...) Het vuur op het altaar moet blijven branden, het mag niet doven. (...) Het vuur op het altaar moet steeds blijven branden, het mag niet doven." Hoe sluit deze beschrijving van het brandoffer aan op het Pesachfeest en hoe weerspiegelt het dit?

De Bijbelse viering van Pesach was radicaal anders dan die waarmee we de afgelopen 2000 jaar vertrouwd zijn geraakt. Volgens Sjemot 12 draaide de viering van Pesach om het offeren van het Pesachlam, een ritueel dat standhield tot de verwoesting van de Tweede Tempel in het jaar 70 van de gangbare jaartelling. God beveelt Mosjee en Aharon om tot de Jisraëlieten te spreken en te zeggen: “Op de tiende van deze maand moet elke familie een lam of een bokje uitkiezen, elk gezin één. Gezinnen die te klein zijn om een heel dier te eten, nemen er samen met hun naaste burens één, (...) die dag [de veertiende] moet de voltallige gemeenschap van Jisraël de dieren in de avondschemer slachten. (...) Rooster het vlees en eet het nog diezelfde nacht, met ongedesemd brood en bittere kruiden. (...) Zorg dat er de volgende morgen niets meer van over is. Mocht er toch iets overblijven, dan moet je dat verbranden. Zo moeten jullie het eten: met je gordel om, je sandalen aan en je staf in je hand, in grote haast.” (Sjemot 12: 3–11)

Generaties lang, totdat de Tempeldienst ophield, volgden de Jisraëlieten dit Bijbelse ritueel. Later werd het offeren vervangen door *lernen*, en door te *lernen* streven we naar dezelfde doelen: nabijheid tot God, verbinding met de gemeenschap.

Dat gezegd hebbende, is de overeenkomst tussen de algemenere beschrijving van het brandoffer in Wajikra en het verhaal over het Pesachlam in Sjemot opvallend. Om te beginnen benadrukken beide teksten het element van tijd. Sjemot 12 verhaalt een zeer gedetailleerde voorgeschreven tijdlijn van gebeurtenissen en beide passages schrijven voor dat het ritueel bij zonsopgang moet worden beëindigd. Ten tweede richten Sjemot en Wajikra zich op de precieze manier waarop deze offers moeten worden geconsumeerd, waarbij kleding een belangrijke rol speelt. Net zoals de priester ceremoniële kleding aantrekt voor de gelegenheid, kleedt ook de Jisraëliet zich voor zijn rol. Het uiterlijke komt overeen met het innerlijke, aangezien zowel lichaam als ziel zich verbinden met heilige tijd. Ten slotte verbindt het eeuwigheidsaspect van de handeling deze twee verhalen met elkaar. Wajikra spreekt over het aanwakken van een “eeuwig vuur”, terwijl Sjemot verklaart dat de Pesachviering zal worden gevierd “als een instelling voor alle tijden, voor u en uw nakomelingen” (Sjemot 12: 24). Laten we ons bij het naderen van sidra Tsav (de komende Sjabbat) en van onze seidertafel (de volgende Sjabbat), afstemmen op rituelen en kleding, op tijd en transcendentie, en op gemeenschap en continuïteit. Toewijding voor al deze aandachtspunten verrijkt het Pesachfeest en onze Joodse reis.

*(N.B. Dit jaar vindt de seder plaats direct na Sjabbat HaGadol. Anders dan hierboven beschreven staat in een voorgaand jaar.)*